

Goedenmorgen, vrienden.

Zo, ik zie dat u allemaal nog heerlijk geniet van de Nederlandse zomer. We zijn vanmorgen dan gekomen aan de laatste bijeenkomst van dit jaar en daarom wil ik nog even erop wijzen, dat daarmee dit gemengd karakter van de zondagochtend voorbij is. We zullen dan overgaan tot het geven van zuiver lessen; en wie lessen wil volgen, die moet - zoals u bekend is - denken, zijn hersens gebruiken en studeren. Daarnaast krijgen we wijding. We hopen dat u er ook iets van leert. Maar ze is meer speciaal bedoeld voor degenen, die minder zin hebben om te denken en die nog niet bereid zijn op een zondagmorgen hun hersens in te spannen. Ik hoop daarmee een vraag, die ik zo even heb opgevangen, nog eens duidelijk te hebben beantwoord en zou nu willen overgaan tot het onderwerp, dat ik voor heden heb gekozen.

Nu zult u het misschien vreemd vinden, dat ik in dit klimaat, op deze tijd, op deze dag, wil spreken over vreugde. En toch lijkt het me erg belangrijk, dat we ook daaraan nog eens even aandacht schenken.

We horen zoveel het woord "vreugde". "Hare Majesteit werd met grote vreugde ontvangen." "Met grote vreugde ontving de kampioen de beker," enz. Maar is dat wel vreugde?

Vreugde is een innerlijke zaak. Het is niet alleen een blijheid. Vreugde is een beleving, een verbondenheid. Je kunt niet zeggen dat b.v. de mens in zijn vreugde alleen kan staan. Vreugde is iets, dat je altijd in een band, in een gemeenschap, ondergaat; een gemeenschap, waaraan ongetwijfeld ook het Hogere, het Goddelijke, de sferen e.d., te pas komen. Zit je alleen, dan kun je misschien blij zijn; maar dit werkelijk gevoel van een innerlijk opwellende activiteit krijg je alleen maar, indien er een contact is. En daarmee heb ik het belangrijkste punt voor vanmorgen misschien gesteld.

Vreugde is niet mogelijk in eenzaamheid. Eenzaamheid en vreugde zijn niet verenigbaar. U kunt eenzaam zijn en een zekere innerlijke blijheid kennen. Dat is dan een gevoel van ontspannen-zijn, van het wegvallen van druk. Maar je kunt alleen in contact met een andere kracht vreugde kennen, omdat het een wisselwerking is.

Nu stelt men wel eens: God is vreugde. Maar je zou net zo goed kunnen stellen: God is verbondenheid.

Ze vertellen u, dat het een ware vreugde is om iets te bereiken. Ja, wanneer een ander het erkent. Want het feit, dat jij iets hebt gedaan, dat een ander respecteert of acht, waarvoor hij je bewondert, dat baart vreugde.

Vreugde verkrijgen wij uit anderen. Het is altijd een gave. Je kunt zeggen: Blijheid kan ik mijzelf nog verdienen; die kan ik mezelf afdwingen, maar vreugde krijg ik altijd geschonken. Dat is misschien in deze klimatologische omstandigheden heel erg moeilijk, want als er weer een nieuwe depressie komt uit de buurt van Ierland, Schotland of IJsland, als er weer een nieuwe stormwind om de Oost komt aangieren, dan krijg je wel veel geschonken, maar het baart weinig vreugde. (Ik weet niet, ik hoor daar iemand grinniken; misschien vindt u het eigenaardig, dat ik het constateer.) Wat ik wil zeggen is nl. dit:

Vreugde vraagt ook nog een innerlijke bevestiging. Niet alleen dat ik iets moet krijgen, maar het moet ook een aanvulling zijn van mijn eigen wezen. Ik moet daaruit iets kunnen puren, dat mij meer mijzelf maakt.

En dan kom ik tot punt twee: Ware vreugde is een zelfbevestiging plus een zelferkenning, waardoor eigen relatie tot het Al duidelijker wordt uitgedrukt. Dat gaat emotioneel; tenminste voor de doorsnee-mens. Want er zijn heel veel mensen, die werkelijk verheugd zijn. Niet alleen vanwege het def-

tige woord maar ook vanwege de innerlijke vreugde, zonder dat ze zich realiseren waarom.

Kijk eens, vrienden, u kunt altijd wel geduldig zijn en u kunt altijd het leven wel redelijk aangenaam vinden en u kunt altijd wel een zekere blijheid opbrengen en een zekere lichtheid van leven en van denken. Maar wanneer u zichzelf beter leert kennen in relatie tot het Al, dan ontstaat plotseling een heel ander iets. Als ik weet dat ik ergens bij behoor, dan heeft ont-hechtheid en vrijheid of medelijden of cosmisch gevoel er weinig mee te maken. Ik ben deel ervan en ik heb rijkdom op dat ogenblik.

Hoe vreemd het misschien ook klinkt, er wordt op aarde zeer veel ware vreugde geput uit een innig beleefd ritueel. Nu kunnen we naar een kerk gaan, we kunnen naar een esoterisch genootschap gaan, we kunnen desnoods gaan naar een of andere toverdokter, die met zijn masker op onder het gerof-fel van trommen rond loopt te stompen, maar het feit dat men deel is van die gemeenschap, dat men daarin een kracht, een bestemming erkent - ook al durft of kan men die redelijk niet omschrijven - is voldoende. Men wordt bo-ven zichzelf verheven.

Ik weet niet, of u wel eens erover heeft nagedacht, maar vindt u eigenlijk niet dat deze tijd een tijd van vreugde zou moeten zijn? Want de na-druk ligt voortdurend op de gemeenschap. Er zijn bonden, verenigingen, po-litieke groeperingen en kerken en iedereen werkt voortdurend voor een ander. Iedereen denkt alleen aan anderen. En in dat denken aan anderen, dit werken voor anderen, het bereiken voor anderen, daarin moet toch wel de meest in-tense bevrediging zijn gelegen, die er bestaat. Wanneer ik voor mijzelf iets bereik, is het prettig; maar het gaat voorbij of het wordt gewoonte. Maar als ik één ding buiten mij creëer, één kracht buiten mij kan scheppen, één contact buiten mij kan vastleggen, ja, dan - al is het maar een herinnering - blijft het mij verheugen.

Ik weet niet, of u wel eens terugdenkt aan het verleden. Heel veel mensen doen dat alleen met een zeker pessimisme van: Nou ja, in mijn tijd was het toch wel beter. Maar er zijn er ook, die zeggen: "Ja, wat heb ik alle-maal mogen beleven, wat heb ik allemaal mogen betekenen voor mijn medemen-sen, wat is er eigenlijk van mij uitgegaan!"

En dan kijken ze terug en zeggen: "Ja, ik heb misschien niet veel gedaan, maar ik heb iets opgebouwd. Ik heb iets betekend in het Al."

En dat is geen blijheid meer, dat is werkelijk innerlijke vreugde, dat is ver-bondenheid met het Grote.

En ja, nu wil ik voorkomen, dat er zo dadelijk een of andere kritiek komt van "Hij heeft weer veel woorden gebruikt en niets gezegd," want dat gebeurt ook nog wel eens. Laat me daarom dit begrip "vreugde" eens een ogenblik terzijde stellen en proberen de achtergrond ervan te ontleden. (Voor degenen, die het zich afvragen: dit is half lering; maar half, an-ders zou ik De Bilt niet erbij gehaald hebben.)

Hier, vrienden, staan wij dus in het Al, alleen. We kunnen nu wel den-ken dat andere mensen ons begrijpen en dat wij anderen begrijpen, maar elke keer ontdekken we weer dat we ons vergissen; en dat geldt in de geest zo-wel als in de stof. We hebben geen enkele vaste en werkelijke band met iets anders. Alleen datgene, wat ik van mijzelf in anderen leg, wat ik aan bete-kenis geef, wat ik schep, wat ik creëer, verbindt mij met het Al. Mijn enig werkelijke band met alle dingen is via God.

En schrikt u nu niet van het idee "via God", want er zullen ongetwijfeld grote delen van ons wezen zijn, waarvan we nog helemaal niets weten en waar-van we ons niet bewust zijn; zoals er ongetwijfeld voor de doorsnee-mens een verleden is, waarvan hij zich slechts een zeer klein brokstukje kan herinne-ren, omdat hij begint te denken misschien bij het eerste of tweede jaar van zijn leven en alles, wat er vóór die tijd en vóór zijn geboorte was, vergeet. Daar sta je dan en moet je maar zien wat je ervan kunt maken.

Wel, elke keer, als ik iets van mijzelf in het Al leg, zal ik mijzelf daarin blijven herkennen. In het begin misschien met verheerlijking en later met enige kritiek; maar toch, ik heb iets gecreëerd.

Een mens, die kunstenaar is en die een kunstwerk heeft vervaardigd, kan misschien na jaren nog eens dat ene kunstwerk terugzien; en dan herbeleeft hij a.h.w. weer dit scheppen en zegt: "Ja, dit is van mij." En als hij dan ziet, hoe het harmonisch is ingepast in een groter geheel, hoe anderen daarin opgaan, dan zegt hij: "Ik heb daardoor toch iets mogen betekenen." Een band door het werk. Het scheppen en het aanvaard worden van de schepping zijn de belangrijkste punten.

Nu kan niet iedereen kunstwerken scheppen, maar we kunnen allemaal iets scheppen. Wanneer wij nl. in het leven van een ander - al is het nog zo weinig - iets kunnen betekenen, wanneer wij kunnen zeggen: "Zonder mij zou het waarschijnlijk anders zijn geweest, dan zie je hoe goed het is, hoe gelukkig het is; of hoe daardoor iets is gegroeid van betekenis en van waarde. Dan zeg ik toch zo tegen mezelf: Ja, dan ben ik iets. Ik ben niet alleen maar ergens een eenzame. Neen, door mijn werk, door alles, wat ik heb betekend voor anderen, krijg ik pas vorm en gestalte.

Jezelf kennen is heel aardig, natuurlijk. Maar uit zelfkennis alleen komt geen ware vreugde voort. Wanneer ik mezelf ken, dan ben ik misschien wel een soort geestelijk Rusland, omgeven door ijzeren gordijnen, taboe's en andere stellingen. Ik heb geen contact met de rest van de wereld. Ik leef ten slotte met al mijn zelfkennis nog in een waan omtrent al wat rond mij bestaat. En dan is er ergens toch een gevoel van onvolledigheid. Het werkelijk kennen van anderen (ook als je 50 jaar getrouwd bent, bij wijze van spreken), het kennen van je partner, volledig en helemaal, is onmogelijk. Je kunt er veel van weten maar niet alles. Je kunt 20 levens besteden aan het bestuderen van de constructie van de aarde, maar wat die aarde werkelijk is, dat kun je niet beseffen. Je moet er eenvoudig iets aan geven, je moet er deel aan hebben.

En dat is misschien wel een heel belangrijke stelling, die we toch wel eens over het hoofd zien. Alleen door het deel-hebben aan de krachten in de schepping, de werkingen in de schepping, kan ik de schepping beleven. Alleen daardoor kan ik erin bestaan, kan ik vreugde erin vinden, kan ik uit mijzelf werkelijk openbloeien, kan ik meer zijn. En daar komt nog iets bij te pas.

Wanneer ik leef en ik doe iets voor de buitenwereld, dan heb ik daarover mijn eigen oordeel. Maar mijn oordeel is niet dat van de buitenwereld. Een ware vreugde kan nooit geboren worden uit mijn eigen oordeel omtrent hetgeen ik heb geschapen of tot stand heb gebracht. Want of ik moet mijzelf bedriegen en zeggen, dat ik het niet beter had kunnen doen en dat het niet beter had kunnen zijn, of ik moet toegeven dat ik eigenlijk nog ver van mijn einddoel, mijn inzicht en mijn bestemming af ben. Maar de wijze, waarop het wordt aanvaard!

Als u een muziekstuk zou kunnen componeren vol prachtig opgebouwde harmonieën, een barokke bouw met mathematische structuren als van een Bach, wat heeft u eraan, als niemand daarnaar luistert? Wat heeft u eraan, als u het beste motet heeft geschreven, dat ooit op de wereld is geschapen en niemand vindt er vreugde in? Dan is het nog veel beter om een volgens je eigen begrip misschien minder goed hup-falderiere-liedje te schrijven, dat overal wordt gezongen, en waarin de mensen eventjes plezier hebben. Dan betekenen je toch veel meer?

Je werkt niet allen voor jezelf. Je werkt voor de wereld rond je. Je leeft niet alleen voor jezelf. Je leeft in feite voor de wereld rond je, maar je beseft het meestal niet.

Ik heb deel aan mijzelf. Maar ik kan slechts deelhebben aan de wereld op het ogenblik dat ik die wereld werkelijk iets geef, dat zij aanvaardt; want het is háár aanvaarding, die mijn deelgenootschap bepaalt en niet mijn poging om die wereld te benaderen. Op het gevaar af, dat u mij sarcastisch vindt, zou ik hier iets aan toe willen voegen.

Er zijn een hele hoop mensen, die prediken. Ik weet niet, of u hen kent; sommige mensen noemen dat: geestelijke zalfpotjes. Wanneer ze komen, zijn ze vol van God, van cosmos, van liefde en van licht. En ze vinden dat

God met je is en dat je moet aanvaarden. Ze vinden dat je de vreugde van het leven toch niet mag verwerpen, want God leeft in jou. En dat kan allemaal waar en mooi zijn en dat kunnen zij persoonlijk aanvaarden, maar als jij met kiespijn zit en je zegt: "God heeft er deel aan," dan zeg je ook: "Nu, ik wou dat Hij de hele portie nam." Dan heb je geen geduld daarvoor. En nu kun je wel zeggen: Het is waar, maar je beleeft het niet. Je kunt in zo'n geval veel beter iemand met kiespijn de tanden uit zijn mond slaan - dan sta je veel dichterbij hem - dan als je hem honderd keer volgens je grootste innerlijke waarde over God spreekt. En als iemand dood valt van de honger, moet je hem niet gaan vertellen dat God alles voor ons allen heeft geschapen; dan moet je hem een boterham geven.

Ware vreugde kan nooit voortkomen uit het theoretisch hoogdravend opbouwen van iets. Het kan alleen voortkomen uit de praktijk; want de praktische band, die ik met de schepping heb - en dat is nu het vreemde - bepaalt voor mij de innerlijke band, die ik kan bereiken met God.

Ik kan niet de wereld terzijde stellen en in mijn eentje bij God gaan zitten met het idee van: Nou, ik zit goed. Ik zit in het Licht, ik zit op de troon, ik ben door de Heerschappijen opgenomen in het Koninkrijk, geboren in het Vaderhuis. Er zijn mensen, die dat denken. Dan komen ze er in hun eentje en zitten daar net als iemand, die op donderdag naar het theater gaat voor een operavoorstelling, welke op woensdag is gehouden. Dan is er niets meer, niets, niets, niets. Want alleen het tezamen met anderen beleven heeft waarde. Dan is er ook geen vreugde, neen.

Ik kan natuurlijk wel een tijdje voor mijzelf werken in eenzaamheid. Per slot van rekening, wanneer je een beeldhouwwerk maakt of wat anders, wanneer je een boek schrijft, dan ga je dat ook niet schrijven te midden van de mensen. Neen, dan ga je schrijven vóór de mensen. En wij zullen ons heel vaak in ons innerlijk moeten terugtrekken om daar iets te vinden: een zekerheid, een houvast, een nieuw weerstandsvermogen, een uithoudingsvermogen misschien, waardoor we de mensen kunnen helpen en steunen.

Dit geldt voor ons in de geest ook. U denkt misschien dat het altijd erg prettig is om hier op aarde redevoeringen te gaan houden; het valt soms erg tegen. Maar daar gaat het niet om. Je moet iets opbouwen, dat belangrijk is en je moet proberen het te geven. En als je nu van een kapitaal van een miljoen maar 1 cent aan een ander kunt geven, dan heb je deel aan die ander. En dit deel-hebben aan anderen, dit gebonden-zijn in de schepping, dat is de kern van de vreugde; maar dat is ook de kern van de bewustwording.

Ik weet niet, of de aanwezige dames (het zijn toch allemaal dames op een enkeling na) wel eens hebben geprobeerd om even hun haar op te maken en hun gezicht te doen, zoals dat heet; laten we zeggen: de nodige restauratie-werkzaamheden te verrichten? Als je dat zonder spiegel doet, dan is dat nog wel eens pijnlijk; hebt u dat wel eens opgemerkt? Dan zitten je wenkbrauwen scheef, je mond is uitgelekt, alles is heerlijk wit bepoederd, behalve die ene punt op je neus, die juist zo rood glimt als het achterlicht van een snel-remmende auto, kortom, dan gaat het niet.

Je kunt jezelf niet verbeteren, je kunt niet aan jezelf werken, of je moet een spiegel hebben. Hoe wilt u nu zonder spiegel, zonder enige mogelijkheid tot zelf-herkenning werkelijk gaan werken aan uzelf, aan uw contact met God? Dan komt u ook in de wereld van de waan, van de illusie terecht.

Hoe denkt u, dat er een vreugde mogelijk is zonder zelfbedrog, als je niet eerst een contact hebt, al is het maar met jezelf, doordat je jezelf erkent in de wereld buiten je? Nu, dan kan ik wel weer heel rustig tot die vreugde terugkeren, vind ik.

Vreugde, vrienden, ware vreugde wordt geboren uit het jezelf erkennen in de wereld en in anderen. Zij wordt vergroot door het uitbreiden van je eigen wezen in die wereld, door de betekenis van dit wezen steeds te vergroten met eigen streven. En de top, de bekroning van alle vreugde wordt gevonden op het ogenblik, dat je niet slechts God in jezelf erkent, maar

dat je in de hele wereld rond je God evenzeer erkent en zo wordt opgenomen in een eenheid, waarin al het zijnde zijn plaats heeft. Isolement is het grootste verdriet. Beleving in gemeenschap, geestelijk en anderszins, is de snelste benadering van God en de grootste vreugde.

Nu, daarmee heb ik mijn taak dan weer volbracht, hoop ik. Ik weet niet, of er iemand is die commentaar zou willen geven op deze laatste zondag? Het lijkt me, dat het niet gemakkelijk is om er commentaar op te geven.

x Ik had iets willen vragen over die schilderijen. Als je niet dadelijk contact krijgt, zoals b.v. Van Gogh, die had dat toch ook niet. Hij heeft zich dan ook van kant gemaakt. Maar toch heeft hij zich volkomen eerlijk aan de mensen gegeven. Maar hij had niet die vreugde, die hij nu misschien ervaart, als hij ziet dat hij een van de populairste schilders van de wereld is geworden.

- Een kleine vergissing. In de eerste plaats: Van Gogh was geestesziek. Hij heeft zich niet van kant gemaakt, omdat zijn schilderijen geen waardering vonden, maar omdat hij niet meer met zichzelf kon leven; en dat had hij van het begin afaan. Dus dat laten we even buiten beschouwing.

Maar kijkt u naar de schilderijen van Van Gogh. Kijkt u naar die dronkenheid, die bezetenheid van de zon, het contrast, de felheid van lijn, die hij gebruikt en zegt dan niet alles, dat deze mens in zijn schilderijen a.h.w. zelf communiceerde met de wereld en hij met de enkele erkenning, die hij heeft gekregen, daardoor het gevoel heeft gehad van verbondenheid met de mensheid. U oordeelt van uit uw standpunt.

x Neen, ik zeg juist dat hij zich gaf, zoals hij was en dus wel degelijk de mens zocht. Nu zegt u, dat die weinige erkenning voldoende was.

- Ja, natuurlijk. Denkt u nu, dat je de hele wereld om je heen moet hebben? Dan moet je jezelf meestal vervalsen. Eén ding kan ik u wel vertellen: de mens, die de bijval van de gehele wereld zoekt, zal afstand moeten doen van zijn persoonlijkheid en daardoor is voor hem vreugde een onmogelijkheid geworden. Vandaar dat alle politici een kunstmatige glimlach hebben, die ze aanleren; een groot gedeelte van de vooraanstaande personen in kerk, geestelijkheid e.d. eveneens een aangemeten gezichtsuitdrukking hebben, die ze voor de spiegel moeten bestuderen, omdat ze de innerlijke vreugde niet hebben om de mens zo tegemoet te treden.

Maar met dit alles hoop ik dus duidelijk te hebben gemaakt, dat de vreugde ligt in het erkennen van wat jij bent, wat jij geeft, wat jij schenkt als deel van de wereld. En dan gaat het er nog helemaal niet om, of een ander dat precies zo aanvaardt als jij het denkt te geven. De hoofdzaak is, dat je geeft en dat er een zekere aanvaarding is, waardoor het gevoel van verbondenheid kan bestaan.

x Mag ik een opmerking maken? U sprak erover dat je alleen met God kunt communiceren door de wereld, door de mensen. Maar je kunt het toch ook zo zeggen: die mensen zijn feitelijk het middel, waardoor je God raakt. Je hebt geen ander middel. Dáár is je mogelijkheid om contact te krijgen, al het andere is een abstractie.

- Wanneer ik God wil beleven, kan ik dat in mijzelf doen. Maar God heeft geen betekenis zolang het alleen maar in mijzelf is, omdat ik God niet kan zien als iets, dat mij boven alles verheft en gelijktijdig voor mij de volheid heeft van de gemeenschap (de schepping), waarvan ik nu eenmaal deel ben. Ik beroep niet God door de mens of de mens door God. Neen, ik kan mijzelf pas zijn in de gemeenschap als harmonisch deel van het geheel der schepping. En alleen in dit geheel-zijn is voor mij een Godserkenning volledig bevredigend en mogelijk en kan ik dus de vreugde kennen van voltooiing, van de zinrijkheid van het bestaan.

x Die Boeddhistische priesters, die zich laten inmetelen, doen zij dat om hun leven a.h.w. te herzien of zijn ze later ontzettend teleurge-

...gesteld? Het doel daarvan begrijp ik eigenlijk niet.

- Nu, ik begrijp één ding niet; wat heeft dit eigenlijk met ons onderwerp te maken?

x U zegt, dat je alleen God kunt vinden door contact met de wereld.

- Nu ja, dus ze vinden niets; ze vinden een illusie. De illusie, dat je heilig wordt door eenzaamheid, is iets dat voortdurend wordt bevorderd, omdat ze denken dat iets, dat steriel is, geestelijk vruchtbaar kan zijn. Maar dat is niet waar. Hoe sterieler je leven, hoe meer geïsoleerd. Hoe meer vrij van elke besmettingsbacterie, hoe verder je afstaat van leven; dan ben je dood. Dus deze mensen kiezen een levende dood, maar ze hebben niet de bevrediging van bewegingsvrijheid voor de geest, die de dood voor de mens met zich brengt. En aan de andere kant hebben ze niets behalve de illusie, dat ze heiliger worden. Dan denkt iedereen misschien dat ze erg heilig leven, daar dat is ook niet waar, want ze worden op het laatst een soort stinkende varkens, die alleen nog maar eten en hun behoefte doen en voor de rest blijft er van de heilige gedachten niet veel anders over dan een wereld van illusies. Degenen, die na enkele jaren daaruit komen, zijn heel vaak op de grens van de waanzin. Maar ja, ze hebben dan - wanneer ze eruit komen natuurlijk - de bevrediging, dat ze door anderen als heilig worden vereerd.

Vrienden, ik ga nu toch werkelijk gauw plaats maken voor de volgende spreker, zodat die tenminste de kans heeft om ook nog even aan het woord te komen. Wat mij betreft, ik dank u wel voor de belangstelling voor het onderwerp en ik hoop alleen maar dat ik u iets dichterbij de oplossing van het probleem van uw eigen leven heb kunnen brengen.

-:-

Zo, goedenmorgen, vrienden.

Tjonge, tjonge, wat zijn jullie spraakzaam! Het is gebruikelijk op zo'n zondag, dat ik als tweede spreker het betoog van mijn voorganger volg en er ook commentaar op geef. Maar ik voel me eigenlijk geneigd om even commentaar te geven op de mens. Moet u eens luisteren.

Een mens heeft twee dingen, die hem onderscheiden van elk ander wezen in het Al. Het eerste is zijn mening omtrent zichzelf, die altijd van de waarheid afwijkt; en het tweede punt is de in hem bestaande, haast wonderlijke neiging om alles op zichzelf te betrekken en alles met zijn eigen denken zonder meer in verband te brengen.

Nu denkt u misschien: Tjonge, daar beginnen ze even hatelijk te worden. Maar dat is toch niet waar. Nu moet je eens luisteren:

Wanneer er wordt gesproken over "de zoete vreugde des hemels", dan zit er altijd wel een of andere huisvrouw in de kerk of in de gemeenschap, die zich afvraagt, of ze nu heus wel genoeg suiker in huis heeft gehaald gisteren. Want al het zoet des hemels is voor haar onbelangrijk vergeleken bij de vraag, of er suiker is. En wanneer je een mens spreekt over "de grootselichte vreugde van de hemelsferen", dan heb je grote kans dat hij zich afvraagt, wanneer die rekening van het G.E.B. ook weer komt?

Waarom? Nu ja, mijn idee is zo: De mens wil wel naar het hogere toe en hij wil wel vrij zijn, maar hij kan het niet. Want of hij het nu weten wil of niet, zijn hele leven is uit details opgebouwd. En er zijn momenten in het leven, dat het je veel dieper zou beroeren, als je zou horen dat weer een nieuwe huurverhoging erdoor is gejaagd, bij wijze van spreken, dan als je zou horen dat je minstens vier levens langer erover moet doen om naar de hemel te komen. En zeg nu niet, dat het niet waar is, want het is wel waar.

Een mens leeft eigenlijk toch voor een groot gedeelte bij het ogenblik. En met alle mooie stellingen, die we opbouwen en alle mooie esoterische en exoterische beschouwingen, komen we eigenlijk geen cent verder, tenzij het past in het leven van dit ogenblik.

Trouwens, dat weet ik nog uit de tijd dat ik een jongen was. Toen ik een jongen was, was het de gewoonte, dat als er een melding van vordering was, welke ik op school had gemaakt, die minder goed was uitgevallen, dan gaf ik dat Vader na de maaltijd; want dan was hij wat vadsig, dan nam hij het wat gemakkelijker op. Maar als het nu een goed rapport was, dan gaf ik het hem vóór de maaltijd, want dan kreeg ik de beste brokjes. Het ging dus niet alleen over de inhoud van het rapport, zo gezegd. Neen, het ging ook over de gevolgen, daaraan verbonden. En al zouden ze me nu duizend keer hebben verteld, dat het goede rapport me over 20 jaar zou helpen om beter te leven en beter mijn brood te verdienen, dan had ik mijn schouders opgehaald; maar dat extra stukje vlees, dat beetje pudding en misschien dat kleine sigaartje (meestal nog met vlekjes, want het waren maar goedkope), dat was voor mij veel belangrijker.

En als ik zo aan mezelf denk, zoals ik was, heb ik de illusie dat ik elke mens zie. Ik kan het natuurlijk verkeerd hebben, maar het lijkt me heel vaak dat één korreltje zoet, één korreltje vreugde nú voor de mensen belangrijker is dan een eeuwige zaligheid. Ze zeggen het niet en ze denken het misschien zelfs niet, maar als het er op aankomt, dan handelen ze zo. En daarom lijkt mij, dat die kwestie van de vreugde, waarover mijn voorganger zo mooi is bezig geweest, toch wel een aanvulling kan verdragen.

De vreugde is niet alleen afhankelijk van de verbondenheid met de wereld en het besef ervan, maar ook nog van het gunstige moment. Alleen op het ogenblik dat mijn eigen wezen de rest van de wereld bevestigt a.h.w., kan ik vreugde hebben in dat contact; maar hetzelfde wat me vandaag een vreugde is, is me morgen ergernis. Vandaag heb je een goed humeur; de kinderen van de burens zijn onder je raam aan het spelen, aan het dartelen, aan het jubelen en dan zeg je: Hoe prettig is deze stemming, met die kinderstemmen, die vreugde; wat doet me dat goed. Maar morgen zit je net een belastingaangifte te berekenen en zijn die kinderen ook aan het spelen. Maar dan zeg je: Kunnen die krennen nu niet eindelijk eens een ogenblik hun bek dichthouden! Dan is de dichtertelijkheid weg, de verfijndheid is weg en daarvoor komt het grove in de plaats.

Vreugde, vrienden, dat is niet alleen iets, dat je kunt verdienen. Neen, het is iets, dat je moet nemen op het juiste ogenblik. Ik meen, dat ik daaraan ook wel eens aandacht heb besteed. Blijheid kunnen we altijd wel zo'n beetje kunstmatig kweken; dat is een kasplantje. Een beetje geestelijk bewustzijn, een beetje geestelijk licht, een beetje aanvaarding, nu ja, en die blijheid bestaat dan wel. Maar de vreugde, de intense, vreugdige beleving, dat is een andere kwestie. Want die werkelijke vreugde, die verbondenheid kun je met geen duizend illusies op de been houden; en met een zee van geestelijk licht kom je nog geen steek verder. Neen, het is eigenlijk het ogenblik van contact met de wereld.

En dan zou ik u ook van mijn kant een raad willen geven, zo gek als het klinkt. Wanneer u werkelijk de vreugde, de goede verbondenheid met God en met het Al wilt vinden, zorg dan dat het goede moment niet voorbij gaat. Zeg niet, dat die vreugde morgen nog wel komt. Verheug je op het ogenblik, dat de vreugde er is. Beleef haar volledig en intens en ga dan verder met de dingen, waarmee je zo druk bezig bent. Maak a.h.w. tijd en ruimte voor de vreugde in je leven. Want er zijn een hele hoop mensen, die zeggen: "Ja, dit is het moment. Nu voel ik me zo verbonden met die wereld en de zon schijnt. O, ik zou duizend dingen kunnen doen en kunnen scheppen." Maar ja, laat ik nu eerst even dit afmaken." En als ze het hebben afgemaakt, zeggen ze: "Ziezo, nu zijn we klaar voor de vreugde." Maar dan schijnt de zon niet meer, de vogels zingen niet meer en de mensen hebben er de pest in!

Ze laten het ogenblik voorbij gaan.

God spreekt tegen de mens niet op het ogenblik dat die mens tijd voor Hem heeft. Je kunt niet zeggen: "God, wacht eens eventjes, want ik moet eerst nog mijn boodschappenlijstje invullen." Als God spreekt, moet je luisteren.

En zo is het met de verbondenheid met het Al precies hetzelfde. U kunt nooit vreugde voor uzelf scheppen. Maar op het ogenblik, dat u in de wereld iets hebt gelegd, iets geven kunt, iets hebt gepresteerd of kunt presteren, zal er ergens even een vonk overspringen; en dan ben je blij van binnen. Maak daarvan dan gebruik. Beleef die verbondenheid met het Al en laat vandaaruit je gedachten eens opgaan naar het Hogere, naar een betekenis, die verder ligt dan menselijk leven en één ogenblik van tijd. Dan kom je tot de ware beleving. En ga in godsnaam niet in jezelf "halleluja" zingen met het idee: nu komt de vreugde vanzelf wel. Want geloof, als ik God de Vader was en ik hoorde dat welgemeende "halleluja" met al die valse bijtonen, dan zou ik geneigd zijn een vliegenmepper te nemen om dergelijke zielen voorlopig uit mijn omgeving te verwijderen. Nu ja, ik ben natuurlijk geen God de Vader.

Vrienden, mijn hele commentaar is dus dit: Ware vreugde, waar inzicht, kun je wel krijgen uit het contact met de wereld, maar niet altijd. Er zijn ogenblikken, dat het mogelijk is dat die intense communicatie bestaat. Gebruik die en kijk dan wat er voor tijd overschiet voor de rest; dat is veel beter.

In de tweede plaats: Denk niet, dat je jezelf een innerlijke vreugde kunt suggereren. Blijheid wel. Maar vreugde, dit werkelijk verbonden zijn met het leven tot je tintelt aan alle kanten, dat is iets, dat van buitenaf en van binnenuit gelijk moet komen en daarom beheers je het niet. Denk dus niet, dat je met gebeden of halleluja's vreugde kunt scheppen, maar begrijp dat alleen het uiten van je diepste innerlijke wezen en de krachten scheppend in de wereld buiten je die vreugde kan brengen en dat moment, waarin je beseft: Ik ben verbonden met de hele schepping en met mijn God. Wat kan mij nu nog gebeuren?

Ja, ik zou dit niet graag onder lering rangschikken; maar wijding heeft het ook niet veel. Dus we zullen maar zeggen: Dit was een laatste vrije bijdrage onder varia.

Ik wens u allemaal verder een prettige zondag toe.

:--:~: